

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre — — — 240 Lei
Fél évre — — — 120 Lei
Egy negyed évre — 60 Lei
Egy hónap — — — 20 Lei

Hirdetéseik árasztás mellett
díjazás mellett vétettek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Császári Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regale Ferdinand I.
(János Sárocsag-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 251.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 12.

FŐBB KÖZLEMÉNYEK:

MEGAKADT A MAGYAR GAZ-
DASÁGI ÉLET.
PUSZTÍTÓ TÁIFUN.
A CSELEDHIANY.
DANSZKY FÖHADNAGY VAL-
LÓMÁSA.
AMERIKA KÉNYTELEN LESZ
KÖZBELÉPNI.
ENGEDMÉNYEKET TETTEK
A FRANCIÁK.
FENYEGETIK WIRTH KANCEL-
LART.

Két nyilatkozat

a magyar kisebbségekről

Az alábbiakban két nyilatkozat-
ot közlünk. Mindkettő a magyar
nemzeti kisebbségről szól. Az
egyik nyilatkozó Bancilla P. János
az oradea-mareti sziguranca volt fő
nöke, aki figyelemre méltó megér-
téssel szól a kérdéshez. A másik
nyilatkozó Gratz Gusztáv, Magyar
ország volt külügyminisztere. Ban-
cilla nyilatkozata így hangzik:

— A kisebbség bizalmának meg-
nyerése egyik legfontosabb ténye-
zője annak, hogy a magyarság or-
yalítását és munkáját biztosítsuk
az ország részére. A magyarság
— úgy tudom — szívesen látná azt
a factort, akiben őszintén megbiz-

na, akire nyugodtan rábízhatná
sorsát. Nekünk, akik egy gazdag
és boldog ország élén kiváló haza-
fiakat láthatunk, bizonyára vannak
gondviseléseszerű hivatott ember-
reink, a kiknek kezében mi is meg-
nyugvással látnánk a kérdés meg-
oldásának kulcsát. Maga Jomel
Bratianu, a román politika nagy-
névű vezére hangoztatja, jelesző ha-
tásával, hogy ebben az országban
polgár és polgár között ne legyen
különbség. Mindent megelőzően
szükségesnek tartom azonban,
hogy ülünk le a gond asztalhoz a
magyarság hivatott vezetőivel, a
kik az európai demokrácia és mo-
dern fejlődés szellemében képzelik
el a kisebbségek boldog jövőjét. Vi-
tassuk meg a mienkkel egybevetve
az ő koncepciójukat, keltsünk ma-
gunk iránt igazi bizalmat, a jogok
teljességéből és a kereset módjai-
ból, a munkából és a jólét lehetősé-
geiből, a kenyérből és a jogokból
adjunk legalább annyit, mint a
mennyit az elszakadt magyarság
volt hazájától várhat. És meggyő-
ződésrem szerint hosszú időre, talán
örökre, megoldottuk a kisebbségi
problémát Romániában. Nemzeti-
ségi érdekeken túl is vannak általá-
nos emberi érdekek a népek társa-
dalmában. Mi románok őszintén bé-
kejobbot nyújtottunk minden nem-

zetiségnek és nem rajtuk múlt,
vagy mulk, hogy elfogadják. Mint
ember az emberhez fordulok meg-
értésért és a kölcsönös bocsánat
csak azokkal szemben van kizár-
va, akik hálátlansággal fizettek.
Eljön az az idő, amikor román, ma-
gyar és szász testvérként fogják
egymást őszintén köszönteni és
szervesen bekapcsolódva a ter-
melő kultur-Európába, csak a ter-
melő munkát fogják szem előtt tar-
tani, mert hiszen tudott dolog, hogy
az állam egy gazdasági tényező és
a polgár vallási, nemzetiségi és faj-
különbség nélkül az eleme ennek a
faktornak.

Gratz Gusztáv volt magyar kül-
ügyminiszter egy bécsi újságról
előtt nyilatkozott és többek között
ezeket mondotta:

— A magyar kisebbségek vé-
delmére a békeszerződésben foglalt
vékonyka határozmányokat is a
gyakorlatban, sajnos sokféleképpen
keresztül lyukgatták. Ezek elbírálá-
sára csak a népszövetség áll ren-
delkezésünkre. A magyar külpoliti-
ka elsőrendű kötelessége lesz ezen
kérdésnek teljes figyelmet szentel-
ni. Az elszakadt területek magyar-
sága találja meg a módját, hogy az
új viszonyokba beilleszkedjék, ér-
dekeit megvédje, továbbá tenma-
radását és létét biztosítsa.

A gazdasági rend védelme.

(Vagyonelkobzással és fogsággal
büntetik Magyarországon a valuta-
spekulánsokat.)

Budapest. A kormány a korona
értékének védelmére és a drágaságot
előmozdító titkos spekuláció lehető-
lenné tételére ugyanolyan természetű
törvényjavaslatot tervez, mint a mi-
nőt annak idején a társadalmi rend
védelmére alkottak. Az új törvénnyel
üldözni kíván minden olyan cselek-
ményt, amely közvetve vagy közvet-
lenül rongja a magyar állam hitelét,
a korona vásárló erejét és a közönség
nek a gazdasági rend konszolidáció-
jába vetett hitét.

Ennek a celnak törvényszakaszok
ba való foglalása nagyon nehéz,
mert olyan ruganyos fogalmak meg-
határozásáról van szó, amelyeknek
határait lefelé és felfelé egyaránt ne-
hez megállapítani. Ha tulszigoru a
rendelkezés, akkor ezzel a komoly
gazdasági munkát veszélyeztetik, ha
pedig enyhe, akkor az egész akció
gyakorlatilag semmit sem ér. A gy-
akorlatilag járható helyes közepet
megválasztása és körülírása azonban
a legnehezebb nyelvtani és jogi fel-
adat, amely valaha kodifikátorra há-
rult. A gazdasági rend ellen vétők
büntetése fogház lenne, azonkívül a
bűncselekmény súlyossága szerint
nagy pénzbírság, esetleg teljes va-
gyonelkobzás, ismétlés esetén pedig
az iparigazolvány visszavonása vagy
a cégjegyzékből való törlés és a nyil-
vános megszégényítés.

Detronizálják

a királynők királynőjét.

PÁRIS. Mostanában nem vol-
na szabad megdöböntönek mon-
dani azt a hírt, hogy a királynők
királynőjét letessékelték trónu-
sáról. Mégis arra, hogy igazi ki-
rályok kénytelenek voltak abba-
hagyni foglalkozásukat, elégszer
volt már példa, de arra, hogy az
egyszer törvényesen megválasz-
tott és az előirt ceremóniák kö-
zött trónra ültetett királynők ki-
rálynőjének hajfonatairól leve-
gyék az aranyos koronát, erre
még nem volt példa. Ilyen csodá-
latos dolgot se krónikások, se ig-
ricék fel nem jegyezték.

Jelentették annak idején Bu-
chet Germaine kisasszonynak ki-
rálynők királynőjévé való válasz-
tását. Ez a választás, amely más
esztendőben nyugodtan és méltó-
ságosan szokott lefolyni, az
idei farsang végén zajos és izgal-
mas volt. Mlle Germaine-nek
erős ellenfelei voltak, akik semmi
körülmények között sem akartak
abba belemenni, hogy ebben az
esztendőben ő legyen a francia
főváros farsangi uralkodónője.
De a többség mégis csak keresz-

tül tudta vinni akaratát és Buchet
kisasszony megérte azt a nagy
pillanatot, amikor udvarhölgyei
felkísérték a trónus lépcsőjén
egészen a trónusig, ott leültették
s azután fogadhatta a lábál elé tett
hódolatokat.

— Felső, fűdvölöm önt Pá-
ris nevében — mondotta akkor a
polgármester.

A királynők királynője nem
tudta indulatát fekezni, könnyek-
re fakadt s bizony nem volt tulsá-
gosan majesztétikus. Az ellenfe-
lei ezt sem tudták neki megboc-
sátani. Azóta állandóan áská-
lódta ellene, szeltében-hosszá-
ban beszéltek, hogy sohasem volt
még rá eset, hogy a királynők
királynője ily — hogy erősebb
kifejezéssel ne éljünk — egysze-
rű és igénytelen legyen. Ezek a
szuverének eddig mindig ragyo-
gó káprázatos szépségek voltak,
termetük, arcuk, pillantásuk, mo-
solyuk, bőruk színe mind olyan
volt, amilyennek a mesebeli ki-
rálynők szoktak lenni. Germaine
kisasszony, aki különben a pol-
gári életben irógépen kopogtat —
kivételet volt e szabály alól.

Az intrika végül is eredmé-
nyesen végződött. Az a bizottság,

amely a királynő választásokat
rendezi és végrehajtja, küldött-
séget menesztett Mlle Buchet-
hez és tudomására adta szándé-
kát.

— A bizottság többségének
az a nézete, — így szólott a szó-
nok — hogy Felsőged számára elő-
nyösebb volna, ha visszavonulna
a magánéletbe! Ennek követke-
ztében azt tanácsolnánk Felső-
gednek, mondjon le méltóságáról.

A gépirókisasszony elsáppadt
erre a váratlan ajánlatra. Pilla-
natok multak és nem tudott sza-
vakat találni érzelmének kifejezé-
sére. Majd sirni kezdett és ful-
dokló zokogás közben titakozott
a személyét ért gyalázat ellen.

— Mit fog szólni a világ —
mondotta — ha tudomást vesz er-
ről a szégyenről, ilyen még nem
volt.

A küldöttség tagjai hidegen
nézték a siró teremtés vergődé-
sét, de mint igazi forradalmárok
hoz illik, a szívk nem lágyult
meg. Mogorván várták, amíg a
királynők királynője lecsillapo-
dik kissé, aztán szónokuk kérel-
hetetlenül folytatta a megkezdett
munkát.

— Saináljuk — mondotta —

de a határozott ellen nincs fel-
lebezés. Ha felséged önként nem
mond le, a bizottság megfosztja
majd méltóságától.

— Önként lemondani? — kiál-
totta őfelsége, miközben arcát el-
borította a pirosság — önként le-
mondani? Soha, soha! ... Ezt
vegyék tudomásul.

A küldöttség tagjai vállukat
vonogatták, néhány pillanatig sug-
doloztak maguk között, majd a
szónokuk ismét előlépett és ki-
számított nyugalommal így szólott:

— Akkor sziveskedjék tuda-
omásul venni, Mlle Buchet, hogy ön
ettől a pillanattól fogva nem a
királynők királynője... Önt
megfosztottuk ettől a méltóságá-
tól... Jó napot kívánok, Mlle
Buchet!

A küldöttség tagjai eltávoztak
s a detronizált királynő egyedül
maradt. Mennyit sirt, mennyit
tördelte kezét, hányszor markolt
bele barna hajába, csak a jó Is-
ten tudná megmondani. A bizott-
ság nem törődött ezekkel a szen-
timentális kitérésekkel. Haladé-
kalanul összeült és új királynőt
választott. A szavazatok többsé-
gét Mlle Jeanne Cron kapta. Meg-
választását nyomban proklamál-



Megakadt a magyar gazdasági élet.

(Óriási zavarok a devizaközpont körül.)

BUDAPEST. Nehány nap előtt jelent meg a devizaközpont felállításiáról szóló rendelet s már több mint egy hete, hogy a kormány és a füzsdetanács rendelete miatt, mely a külföldi devizák és kifizetések árusítását megtiltotta, megakadt a forgalom. Az új rend kialakulása azonban még mindig késik, nem tudni hogyan és mikor történik meg. A nagyközönség tanácsatarnál áll s ez annál megdöbbentőbb mert sok ember nem is spekuláció, hanem üzletének folytatása végett vásárolt 2500-on felül dollárt s most, a mikor a korona ugrásszerű emelkedése folytán, 1400 a dollár árfolyama, nem tudja fedezni magát.

A zavar legfőbb oka az, hogy a kormány oly hirtelen határozta el magát erre a lépésre, hogy csak a forgalom megakasztása után kezdtek tanácskozni arról, legyen-e devizaközpont, és ha igen, milyen. Ezek a jogi tanácskozások szintén sok időt vettek igénybe, s végül mikor augusztus 8-án a rendelet a hivatalos lapban megjelent, ennek oly fogyatékosára jöttek rá, hogy a nagybankok szakosztályának vezetői sem tudták eligazodni.

A Tébe egész sorát állította össze azon kérdésekről, melyeket a devizaközpont felállításáról szóló rendelet zavarosan vagy ellentmondóan intéz el, vagy pedig teljesen elintézetlenül hagy. A bankok a nagyközönségnek utazáshoz szükséges valutaszükségletét sem tudják kielégíteni s a bankok pénztárai előtt százával állanak sorban a külföldiek, részben angolok és amerikaiak, a kik három napja vannak Budapesten a nélkül, hogy sokmil-

ták és a szokásos formalitások között a revolúció ezzel véget ért. Nem így történt. Buchet kisasszony hívei nem nyugodtak bele az új választásba. Kijelentették, hogy ők „legitimisták” s nem tágitanak törvényesen megválasztott uralkodójuktól.

— Párisnak csak egy királynője van — adták ki a jelszót — és ez Buchet kisasszony. A másik közönséges bitörő, akinek semmiféle tisztelet ki nem jár.

A két párt most farkasszemet néz egymással és mind a két fő el van szánva mindenre. Az ellenségeskedés első aktusát már megvitták. Szokásos ugyanis, hogy a királynők királynője ilyenkor a baletti ünnepségeket megünnepelt látogatásával. Mlle Buchet hívei minden elképzelhető és elképzelhetetlen intrikával kivitték, hogy uralkodójuk legyen ott ezen az ünnepségen. A másik párt, hogy ennek az ünnepségnek a méreteit lerontsa, ugyan arra a napra Calais-ban rendezett magyar nyelvű ünnepséget, amelyre a katonai és polgári méltóságokat is meghívta.

Igy áll szemben most a két királynő. Senki sem tudja, hogy vetélkedésük miképpen fog végbemenni, — a „legitimisták” győztek-e vagy a forradalmárok?

líos értékű hitelleveleik és csekkjeik ellenében akár egy magyar koronát is kaphatnának, így kénytelenek a szállodák pincéreitől és portásaitól fantasztikus árfolyamon pénzt vásárolni.

A felek az igazgatókat is ostromolják, hogy oly üzletet kötöttek le, melynél a vételár külföldi pénzben van megállapítva s ha fizetni most nem tudnak, az egész üzlet felbomlik. A bankok mégis kénytelenek megtagadni a valuta eladását, noha minden árfolyamot megfizetnének érte. Azok sem szerencsésebbek, a kik előre fedezték valutaszükségletüket, mert a rendelet szerint a pénz felett csak a jegyintézet hozzájárulásával rendelkezhetnek s így a bankok minden átutalást megtagadnak. A jegyintézet ma körlevelet intézett a bankokhoz, melyben azt is megtiltja, hogy külföldi valutára kiállított csekkre fizetéseket teljesítsenek. Sok bank azt is megtagadja, hogy a felek letétben levő valutáit kiadja. Súlyos zavarok vannak az áruforgalomban is. Ma reggel több vagon gyümölcs érkezett a határról vissza, mivel a Bécsbe való kiviteli engedélyeken nem volt a devizaközpont hozzájárulása. A devizaközpont még egyáltalán nem működik, s így noha a felek, különösen az osztrák valutát, szívesen szolgáltatnák be, a könnyen romlandó áruk kivitelének meggátlása miatt milliós kár érheti az országot.

Általában az exportvaluta beszoolgáltatásával kapcsolatban sok a panasz. Egy nagy kiviteli cég azt panaszolja, hogy a rendelet értelmében a kiviteli engedélyt csak akkor kaphatja meg, ha a vételárért kapott idegen pénznemet beszoállítja, melynek árfolyamát a Jegyintézet csak akkor állapítja meg, ha ezt a kivittel egyidejűleg át is adja. Minthogy azonban a külföldi rendszerint csak az áru megérkezésekor fizet, a valutabeszolgáltató bizonytalanságban marad az árfolyam felől, s így minden kalkuláció lehetetlen, sőt ez egyenesen a spekulációra kényszerít.

A devizaközpont tagjai felől ismét tisztázatlan a helyzet. Amnyit kiszivárgott, hogy körülbelül harminc tagja lesz, a kik közt a nagybankokon kívül számos középbank és régi nagybankcégek is szerepelnek és természetesen néhány kurzusalakulat is. Az eddig kiszivárgott listák mind helytelenek, még senki sem tudhat biztosat, mivel a miniszter magának tartotta fenn a kinevezéseket, s véglegesen még nem döntött.

— Csehszlovák vizum. Cluj. A cluji csehszlovák konzulátus közli, hogy utlevélvizumozásokat csakis személyesen lehet kérni és csakis ebben az esetben fognak elintézni. Azokat a kérvényeket, amelyeket nem az utlevél igazolt tulajdonosa nyújt be, teljesen figyelmen kívül fogják hagyni.

Amerika kénytelen lesz Európa segítségére sietni (Apponyi nyilatkozata a Newyork Heraldban.)

PÁRIS. A Newyork Herald tudósítója Karlsbadban beszélgetést folytatott a jelenleg ott üdülő Apponyi Albert gróffal. Apponyi kifejtette, hogy az Egyesült Államok valószínűleg kénytelenek lesznek majd Európa segítségére sietni, de mire ez az elhatározásuk megéri, már késő lesz. Amerikát nem holmi idealista vagy önzetlen indító okok, hanem saját jól felfogott érdeke készíti majd erre a lépésre. A béke megteremtői a többek között megelégedtek arról a tényről, hogy az egész világ egyetlen nagy gazdasági egység vagy szervezet; lehetetlenség volt várni, hogy a világ gazdasági szervezete ép és egészséges marad akkor, amikor ennek a szervezetnek fontos tagjait megbénították. A magyar viszonyokra áttérve Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy Magyarország a nyugati civilizációhoz intézett kérését arra alapítja, hogy lakosságának és területének kétharmadát elvették tőle. Magyarország továbbra is kérni fogja a jóvátételt.

Hozzászólás Önagysága problémáihoz

Ma egy amerikai levelet hozott számunkra a posta. Az ifjú lady — Mrs. Adriane Wolf — egy detroiti rendőrkapitány Aradról elszakadt 21 éves felesége — természetesen a tegezödők pártjára áll — és valljuk be a saját szempontjából jogosan és érthetően. De Mrs. Wolf, aki 15 év óta elkerült már a mi vidékünkől, elfelejti azt a hatalmas distanciát, a mi az O világ és az O V. S. A-ja között van — nemcsak fizikai mértékekben, hanem puritásban, erkölcsi és szellemi fel fogásban, modorban és morális megalapozottságban egyaránt.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Bocsnátot kérek, hogy én is hozzá szólok Önagysága problémájához de úgy érzem, hogy nekem is kell néhány sort írnom a tegezödést illetőleg. Az emberek különbözőképpen fogják fel ezt. Az egyik elítéli, a másiknak tetszik. Én mindkettőt megértem, de a „te” szó ellen semmi kifogásom. Különbösen is egy amerikai hölgy, vagy aki már 15 év óta ott él, mint én, nem igen ért az önök világlátogásához, pláne, ha még rosszul is bírja a magyar nyelvet. Azért csak annyit akarok megjegyezni, hogy a te szó nem is olyan rossz, mint amilyennek azt egyesek gondolják. Az én nézetem az, hogy egy leány ha rossz hajlamu nem lesz másfajta, ha mindenkit magáz is. Ellenben az erkölcsös bátran tegezhet mindenkit és csak az marad akkor is, aki volt. Az önök hölgyeinek kétségtelenül hátránya, hogy a férfiben mindig csak a férfit látják, a nemi lényt. Tessék semlegesnek lenni és nem mindig a nemet tekinteni, hanem jó barátot, de nem európai értelemben, ahol barátja csak a kötöttknak lehet. Az én uram bizonyára furcsállaná, ha egy barátja eljön hozzánk és neki azt mondaná, hogy „Csókollak barátom!” nekem pedig „Csókolom

kezét.” Nem jobban veszi-e ki magát a „Csókolom kezéd, kedves barátom?” Én imádom az uramat és az egész világot sem csálnám meg, pedig minden barátja tegez, de mindenik a legnagyobb tiszteletben tart és egyúttal úgy a hölgyek, mint a férfiak. Mindig a nőtől függ minden és ha valamelyik nő meg akarja csálni az urát, azzal is megcsalja, akit magáz. Én csak annyit írhatok, hogy az a nő, aki mindenki előtt tegeződik — a legtöbbször tisztességes.

Ha majd egyszer vissza megyek, onnét is írok. Miss Adriane Wolf. Detroit, Mich.

A lakáshivatal tárgyalása.

Ma délután tárgyalták az aradi lakáshivatalban az elhunyt Kövér Gábor Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 21. szám alatt megüresedett lakásának ügyét, amelyet a háztulajdonosnak, özv. Singernének utalt ki a lakáshivatal. Egyben letárgyalta a lakáshivatal a háztulajdonosnőnek elköltözése folytán az épület emeletében megüresedett lakásának ügyét is, amelyre több kérvényező pályázott. Így dr. Spielberger Henrik fog orvos, akinek a rendelője is ott van: egy szobát; dr. Dohány gyermekorvos két szobát kért kiutalni a lakáshivaltól. A tehetséges gyermekorvosnak ugyanis csak egy szűk udvari szobája van ugyanott, abban van a rendelője és a lakása is. A lakást még Marinescu curticii határrendőr-főnök, Fontinar kereskedelmi iskolai tanár és Sándor Devist nyugalmazott alezredes kérték. Hosszas tárgyalás után Marinescu határrendőr-főnöknek utalták ki a lakást, Fontinar tanár szintén kapott elhelyezést a Széchenyi-utca 6. számú házban.

A cári trón követelője.

PÁRIS. A Temps Cyrill volt orosz nagyhercegnek, Miklós cár sógorának nyilatkozatát közli, a melyben ő a megüresedett cári trón követelőjének proklamálja magát azzal a kijelentéssel, hogy a Romanov családnak ezidőszent o a feje és ennek következtében ő a trón várományosa. Kijelenti, hogy élére áll annak a mozgalomnak, a mely arra törekszik, hogy Oroszország rendjét helyreállítsa. Nyilatkozatában annak a reményének ad kifejezést, hogy II. Miklós cár még él és így a trónt újra elfoglalhatja. Ha azonban úgy a cár, mint a trón örökös és Mihály nagyherceg már nem volna az élők sorában, úgy Cyrill a vezérkar döntése elé bocsátja legitim jogának elismerését. Célja az, hogy Oroszországnak újra visszaadja a békét. Szerencsésnek érezné magát, ha Miklós nagyherceg ismét a hadsereg élére állana.

A Stampa ehhez a jelentéshez hozzáfűzi: Az olasz király nemrégiben Kopenhágában való időzésekor látogatást akart tenni a cár anyjánál, azonban elutasító választ kapott azzal, hogy nem fogadhatja olyan férfiú látogatását, aki Genovában fiának gyilkosaival kezelt fogott.

Kilátástalan a londoni konferencia

(A párisi és londoni kormányok a saját képviselőik mellett — Ujabb német kiutasítások. — Sztrájkjal fenyegetőznek a német munkások.)

A londoni Konferenciáról szóló mai híreink sem mutatnak semmi kilátást a válság kedvező megoldására. Ugy Poincaré, mint Lloyd George alig engednek álláspontjukból és a londoni konferenciának mind a két hatalmas harcosa erős támogatást nyert abban, hogy kormányok megegyezésüket fejezték ki velük szemben. Közben Elzásztól tovább folyik a németek kiutasítása és a németek már is gondolnak arra, hogy szükség esetén retorzióval éljenek. Így a német munkások háboru esetére általános sztrájkjal fenyegetőznek. Ha ennek beváltására sor kerül úgy az olyan követelményekkel járna, amelyek bár egyelőre kiszámíthatatlanok, de feltétlenül hatalmas és lehet, hogy egész Európára kiterjedő benyomást szánmazna belőlük.

LONDON. A Reuter ügynökség szikratávirata. Itteni illetékes körök a politikai helyzetet rendkívül pesszimiztikusan ítélik meg. Az általános impresszió az, hogyha valami szerencsés fordulat a helyzetet meg nem változtatja, holnap a konferencia félbeszakad.

Lloyd George új kísérlete.

LONDON. Lloyd George a mai tanácskozáson elfogadta azt a francia javaslatot, amely szerint a német vámbevételék 25 százalékát a jóvátétel céljára feloglalják. Javasolja azonban, hogy a német bányák és erdők kezelését csak a Rajna vidékén vegyék ellenőrzés alá s csak abban az esetben, hogyha Németország rossz indulata nyilvánvalóvá lesz. Erre vonatkozólag jól informált körökben nem tartják valószínűtlennek, hogy Poincaré elfogadja a javaslatot, ámbar szerinte ez a javaslat nem ad elég garanciát. Lloyd George ma újból megkísérli Poincarét meggyőzni arról, hogy az angolok szerint megoldás kielégítő a franciákra nézve. (Rador.)

Ujabb konferencia.

LONDON. A mai minisztertanács Lloyd George álláspontjával mindenben azonosította magát. — Lloyd George ólja az, hogy Poincarét olyan politikai szituációba szorítsa, amelynek új franciaországi választások lennének a következményei, mert felfogása szerint az új választásokon a nacionalista blokk vereséget szenvedne és a választás mérsékeltbb összetételű kamarát eredményezne. Poincaré ma több órás telefonbeszélgetést folytatott Párisal, amely után a francia delegátusok kijelentették, hogy kormányuk a megszállott német területek vámhatára és a német ipari hozadékból való részesezés kérdésében engedményeket nem tehet. Ha Lloyd George ebben a tekintetben hajthatatlan marad, kénytelenek lesznek önállóan cse-

lekedni. Tisztán látszik már, hogy végleges megoldást csak az az új konferencia hozhat, amely néhány héten belül ül össze és amelynek színhelye Theunis belga miniszterelnök terve szerint Brüsszel lesz. Poincaré a szakértőknek kijelentette, hogy mindent elkövet, hogy követelések ne legyenek szankció-jellegűek és csak olyan garanciákat követel, amelyeknek a fogantatása a szövetséges hatalmak részvételével megtörténhetnek.

PÁRIS. Tekintettel a Lloyd George és Poincaré közötti ellentétre, a lapok azt hiszik, hogy Lloyd George indítványozni fogja Németország részére átmeneti moratorium engedélyezését és újabb kongresszus összehívását, amelyen véglegesen rendezni fogják a jóvátételi kérdést.

LONDON. Diplomáciai körök szerint Lloyd George javasolni fogja, hogy szakértői bizottságot küldjenek Németországba, hogy a helyszínen informálódjanak Németország valódi gazdasági helyzetéről. Ennek a javaslatnak az elfogadása egyenértékű volna egy kompromisszummal és egy újabb kongresszusnak összehívásával.

Páris véleménye.

PÁRIS. A lapok szerint Németország négy milliárd márkát irányzott elő Felsőszilézia fejlesztésére. A Matin ezzel kapcsolatban azt kérdezi, hogy vajon csakugyan nincsen Németországnak pénze, amikor csak a víziutak rendezésének költségeire külön 7 millió márkát irányzott elő.

PÁRIS. Ma minisztertanács volt, amelyen a külpolitikai helyzettel foglalkoztak. A minisztertanács egyhangulag helyeselte a Poincaré politikáját. (Rador.)

PÁRIS. A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy Poincaré miniszterelnököt utasítja, hogy ragaszkodjék ahhoz a határozathoz, amelyet a minisztertanács Poincaré londoni útját megelőzőleg hozott.

Poincaré veresége.

LONDON. Az angol minisztertanács helyeselte a londoni konferencián résztvevő miniszterek álláspontját és fenntartotta a szakértőknek Poincaré javaslatára vonatkozó ellenjavaslatát.

LONDON. A szakértők albizottságának jelentését Poincaré súlyos vereségének tekintik. Poincaré valamennyi javaslatát négy szavazattal elvetették, amelynek ilyen drasztikus visszautasítását nem várta Poincaré.

LONDON. Lloyd George mára minisztertanácsot hívott egybe, amelyen a szövetségesek közötti ellentétek kérdésében folytatók tárgyalások. A külföldön tartózkodó angol minisztereket táviratilag hazahívták. (Rador.)

LONDON. A konferencia ma újból ülést tartott. Lloyd George hosszabb tanácskozást folytatott a belga miniszterelnökkel, Schanzer olasz külügyminiszterrel, az-

tán kihallgatáson jelent meg a Fírállyal. A miniszterek egyelőre Londonban maradtak.

A konferencia és a németek.

PÁRIS. A Matin jelenti, hogy 100 elzász-lotharingiai német megkapta a kiutasítási parancsot, amelynek még a mai napon köteles megfelelni.

PÁRIS. Ma déli 12 óráig öt

Danszky főhadnagy vallomása. (A Landau pör.)

BUDAPEST. Az ügyvédi kamara eljárást indított dr. Zilahy Géza ügyvéd ellen, a Landau pörben ellene elhangzott súlyos vádak miatt. A Landau-pör mai tárgyalásán Danszky Mihály főhadnagyot hallgatták ki. Danszky elmondta, hogy amikor a miniszter parancsát a Landau ügyben megkapta, megbotránkozott a felett, hogy a honvédelmi miniszter a vezérkar felett akar diszponálni. Kijelentette, hogy a saját felelősségéért és cselekedeteiért vállalja a felelősséget. Megjegyezte, hogy Rupert gyűlölt ellene, a kinek szomorú politikai szereplése csinált tulajdonképpen a Landau ügyből egy Rupert és a vezérkar közötti ügyet. (A hallgatóság között hangos derűtség.) Az elnök erre figyelmeztette a közönséget, hogy viselkedjék komolyan, mert különben kiűrteti a termet. Danszky ezután kijelentette, hogyha a vezérkar főnöke feloldja a hivatalos titoktartást alól, akkor hajlandó előadni az adatokat a Landauék elleni kémkedési vádakra vonatkozólag. Ha azonban ez alól nem oldják fel akkor erről csak a katonai tárgyaláson fog beszélni. Elmondotta, hogy dr. Sipos Kamillót Simonyi-Semadam miniszterelnök és a székelyszövetség ajánlották a vezérkarhoz és állandóan a legmagasabb helyekről nyomták felfelé. A két Landaut szeptember tizenkettőkor állították elő. — Nekem. — mondotta — öszszetett kezekkel könyörögtek és egy fél milliót ígértek Landauék, ha szabadon engedem őket. Ezután részletesen elmondotta a kelenföldi laktanyában történeteket.

— Megtudtam. — folytatta vallomását Danszky. — hogy a miniszter szóbeli parancsot adott arra, hogy megengedi a zsidóknak, hogy egy zárkában lehessenek és a legteljesebb szabadságot élvezzék. Erre én kijelentettem, hogy visszakozz a rendelettel, itt a vezérkar parancsol és nem a honvédelmi miniszter. Kiadtam a legszigorubb rendszabályokra vonatkozó parancsaimat és azt mondtam, hogy a gazember hűdös zsidókat külön zárkába kell tenni. Tizenkét éve szolgálók, benem tehiát van elég katonai nevelés, tudom a kötelességemet.

Ezután kijelentette Danszky, hogy a laktanyában történt kihallgatásról jegyzőkönyvet nem vettek fel mert arra ők nem voltak kötelezve, csupán a melléjük beosztott államrendőrségi szerv egyik alosztálya.

Rupert közbeszólt: Landaut persze meggyilkolták!
Danszky: Nem gyilkolták meg

száz németet utasítottak ki Elzászból.

BERLIN. A bányamunkások szakszervezetének kongresszusa kimondotta, hogy háboru esetén általános sztrájkba lépnek.

BERLIN. A legújabb hivatalos megállapítások szerint Angolországban a munkanélküliek száma 1.362.000, míg ugyanekkor Németországban alig 19.200 munkanélküli van.

majd bebizonyítom! Nekem mindig volt elég pénzem, nem volt szükségem a zsidókra. Amikor beléptem Landau zárkájába, azt mondtam: te vén gazember, hűdös, rothadt zsidó, hogy mered felkérni a disznó, gaz Rupertet közbenjárásra. Semmit se tagadtam le, mert ez a karakterem. Ezután Landaut felindultságomban pofonvágtam. Azután angolul mondtam neki. — mert tudok angolul, németül, franciául, csehül és szerbül — hogy mit kell a zsidókkal csinálni. Erre Sipos elővette revolverét, én azonban rákiáltottam, hogy teszed le. Ezután harminc másodpercig boxolt, pofozás és ütés következett, egyszóval azonban nem volt. Azt tagadom, hogy azt mondtam volna, hogy üssétek.

Danszky ezután azt bizonyította, hogy Landau öngyilkos lett.

— Az öreg zsidóból. — mondotta — nem az élet beszélt, hanem a pénzéért és a vagyonáért való aggodás. Ez az aggodás adta a kezébe a kést, hogy viccet csináljon és megsebezze magát. De tudatlanságból az ütőereit vágta át, ezt pedig már nem lehetett visszacsinálni. Ekkor fogta a nadrágtartóját és utolsó erejével azzal kötötte fel magát. A kést pedig eldobta, amely a pricc alá esett. A foglár még melegen vágta le. A gyilkosságot csak én vagy detektívek követhették volna el. De a kulcsot, ellopni vagy a laktanya ügyeletes tisztjét megvesztegetni ezt már a legnagyobb fantáziával sem állíthatják.

Ezután azt jelentette ki, hogy az ügy politikai részéről is sokat tud, amit azonban nyílt tárgyaláson nem hajlandó elmondani, zárt tárgyaláson azonban hajlandó erre.

Erről a bíróság majd később dönt, — mondotta az elnök.

A tanu ezután elmondotta, hogy másfél éves fogsága alatt megakarta magát mérgezni, de azt csak azért nem tette meg, mert nem akarta ezt az örömet megszerezni a liberális köröknek. Az elnök kérdésére megcáfolja azt az állítását, mintha Becker Laehne Hugót megpofozta volna. Hanssulyozta a kérdésekre elmondott feleleteiben, hogy a liberális tábor, akkor fog csak megrettenni, ha majd mindent elmond. Akkor fogják csak megtudni, hogy miért nem adta volna ki Landaut még tíz millióért sem. Neki is sok tízezer koronájába került Landau kémkedésének ügye. A szünet után Danszky védelmet kért az elnöktől, mert a hallgatóság liberális része a szünet alatt gazembernek és gyilkosnak nevezte. Az

lnők a kérésre rendreutasította a hallgatóságot. Ezután elmondta, hogy egy Zuckermendelné nevű szép zsidóasszonyt küldtek hozzá, hogy Landauék érdekében a sexuális érvekre hasson. (Felháborodás és püsszegés a hallgatóság között.)

HIREK.

Az aradi cselédhiány.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Az Aradi Közlönynek mai cikke, amely rámutat arra, hogy miért van cselédhiány Aradon, városszerte érdeklődést keltett. Egy érdekelt ma a következő levelet intézte a szerkesztőhöz:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Olvasom, hogy a hatóság elrendelte a cselédek és egyéb háztartásbeli alkalmazottak orvosi megvizsgálását. Kérdem, hogy miért éppen a cselédeket kell minduntalan orvosi vizsgálatra küldeni, holott volna elég más nő is (tisztelt leányok, gyári leányok, békéjárnők) akik félnapi munka után szabadon tűzik az erkölostelen életet és betegséggel terhelik meg a társadalmat. Miért nem vizsgálják meg ezeket is?

De aztán cseléd és cseléd között is van különbség. Vannak igen tiszta életű cselédek, akik sok év óta szigorú ur házáknál vannak, akiknek erkölcsös, egészséges és tiszta életéért urnőjük szívesen bizonykodik. Ezeket a többivel csak nem lehet egy kalap alá venni azokkal, akik esténként koptatják az aszfaltot. Inkább azokat a nőket vizsgálják meg, akik félnapi munka után tiltott helyekre járnak találkára, de nem azokat a cselédeket, akik örülnek, hogy munkájuk után pihenhetnek. Fogadják a t. Szerkesztő Ur halás köszönetemet soralm közléséért.

Egy érdekelt.

A gyermekórház új igazgatása. Dr. Protopopescu Virgil orvost, Corabiából, áthelyezték az aradi gyermekórház igazgatófőorvosává.

Fenyegetik Wirth kancellárt. Megirtuk nemrég, hogy Wirth dr. birodalmi kancellár fenyegető levelet kapott. Ma megjelent a kancellária épületében egy ismeretlen hölgy és egy levelet adott át. Mikor a borítékot felbontották, egy újabb levelet találtak benne. Aláírva nem volt, de kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy a levelet asszonyi kéz írta. Közölte az ismeretlen levélíró, hogy lelkiismerete nem hagyja nyugodni a kénytelen óvatosságra inteni a birodalmi kancellárt, mert tudja, hogy merényletet terveznek ellene. A levelet átadták a rendőrségnek, mely buzgón keresi az ismeretlen levélíró.

Olasz-román adósságok. Róma. Genuában román-olasz kereskedelmi kamarát létesítettek, amelynek feladata a háború előtti kölcsönös adósságok likvidálása. (Rador).

Uradaim kisajátítás. Gróf Sennyey Béláné Arad-gáji (Buzsák) 1223 hold uradalmát a mai napon az agrár-bizottság egészben kisajátította. A kisajátítási árát ezután fogja megállapítani.

Elesett a sinfeinek utolsó erődje. Éimerick. Az ir kormánycsapatok elfoglalták az utolsó erődöt is, amelyet a lázadók a kimericki gróf-ságban még megszállva tartottak.

Diplomáciai bonyodalom a sajtó miatt.

Támadják a budapesti antant-bizottságokat. Elfogadták az adó javaslatokat. Lemondatják Sopron szocialista képviselőjét.

BUDAPEST. A Nemzeti Újság írja, hogy a Budapesten időző antantbizottságok a magyar sajtónak velük szemben tanúsított ellenszenves magatartása miatt ma konferenciát hívtak össze. Elhatározták a konferencián, hogy felhívják a magyar kormányt, hogy a sajtó az ellenőrző antant bizottságok ténykedésével többé ne foglalkozzék. Illetékes helyen ezt a hírt megerősítették. Miután a magyar sajtó az antantbizottságok kivánságát nem respektálta, egy ismert francia diplomata hivatalos helyen azt hangsúlyozta, hogyha a sajtó nem hagy fel további támadásaival, az eljárás diplomáciai bonyodalomra adhat okot. A diplomata állítólag felszólította a kormányt, hogy az engedetlenkedő lapokkal szemben éljen az elkobzás jogával.

Félfaru idényjegy a Neptunban. A Neptun strandfürdő igazgatósága mint a múlt évben, az idén is kedvezményt nyújt azoknak, akik eddig nem válthatták meg idényjegyüket és augusztus elsejétől félfaron árusítja.

Kankovszky korvettkapitány temetésének epilógusa. Budapest. Katolikus egyházi és világi körökben mostanában sok szó esik Kankovszky Edének, a párbajban elesett korvettkapitánynak temetéséről. Noha a katolikus egyház ilyen esetben szigorúan megtiltja az egyházi temetést, a korvettkapitány mégis egyházi temetésben részesült. A kérdés tisztázása végett az illetékes egyházi főruhhoz, Zadravecz István táborigazgatóhoz fordult, aki budapesti tudósítónknak a következőket mondotta: — En ebben az ügyben senkinek a temetésre engedelmét nem adtam. Az egész ügyről semmit mindaddig nem tudtam, míg vasárnap este három heti távollét után a vidékről haza nem érkeztem. A temetést végző katonai lelkész teljesen korrektil járt el, mert valaki névbenem félrevezette. Ezért az eljárást a félrevezető ellen meg is indítottam.

Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

Hüttner perújítást kér. Budapest. Hüttner Sándor, aki a Tiszgyilkosságból kifolyólag 12 évi börtönrre van ítélve, perújítást kért, mert a fogságban megrokkant és tudóba-ja igen súlyos stádiumban van.

Dr. Sugár Mihály belgyógyász, röntgenológus külföldi tanulmányútról visszaérkezett és rendelését Timisoara (Temesvár) Hitelbank-palotában levő rendelőjében Str. Bradiceanu (Széchenyi-u.) No. 2. Tel. 18—00. újból megkezdte.

A londonai sakkverseny. London. A sakkversenyen Capablancának van a legtöbb esélye a győzelemre. Komoly ellenfele Aliechin, aki eddig szintén veretlen. Maróczy Géza az első fordulóban remit ért el míg a második fordulóban vereséget szenvedett. Jól tartják magukat Vidmár és Tartakover. Rubinstein azonban nagy vereséget szenvedett. Azonban a legnagyobb felfűnési Maróczy Géza veresége Rubinsteinnel szemben keltette.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága ma általános-ságban elfogadta az adójavaslatokat. A kormány módosításai az eredeti törvényjavaslatokon kedvező hatást váltottak ki az ellenzék-ből is. Kormánykörökben arra számítanak, hogy a pénzügyi bizottság a részletes tárgyalást augusztus tizenhatodikáig, a nemzetgyűlés összehívásáig lefolytatja és a javaslatokat tétő alá hozza.

SOPRON. A polgárság körében erős akció indult meg, hogy dr. Hebeli Edét a város képviselőjét, akit szociáldemokrata programmal választottak meg gróf Andrássy Gyulával szemben, lemondassák. A lemondásra felszólító ívet eddig több százán írták alá.

Hír Lenin felgyógyulásáról. Londonból táviratozzák: A Reuteriroda moszkvai szikratávirata szerint Lenin teljesen felgyógyult és haladéktalanul megkezdte hivatalos ügyeinek vezetését.

Iskolai hirdmény. A helybéli „Elena Ghiba Birta” leánygimnáziumban a javító vizsgálatok szept. 1—2, a magánvizsgálatok szept. 4—5, az I. oszt. felvételi vizsgálatok szept. 6, a beiratások szept. 7—8—9, az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 10-én lesznek megtartva. Az előadások szept. 11-én lesznek megkezdve. Igazgatóság.

Halálozás. Súlyos csapás érte dr. Borsos Béla aradvármegye volt tiszti főorvosát, bátyja Borsos Géza a borosjenői járás 25 éven át volt főszolgabírója 57 éves korában Aradon elhunyt. Temetése szept. 12-én d. u. 6 órakor lesz a felsőtemető halottas házából.

A nagyenyedi Bethlen-kollégium egykori diákjához. A nagyenyedi Bethlen-kollégium októberben ünnepeli meg alapításának 300 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból a kollégium igazgatósága össze szeretné állítani a jelenleg élő egykori diákok névjegyzékét, hogy egy albumba foglalva, az is emléke legyen a nagy évfordulónak. Ezért azzal a kérelemmel fordul az intézet régi diákjaihoz, hogy közöljék vele minél előbb a következő adatokat: 1. Név. 2. Melyik osztályokat tanulta a Bethlen-kollégiumban és melyik évben? 3. Milyen pályára lépett? 4. Jelenleg mi a foglalkozása (állása)? 5. Hol lakik? 6. Esetleg egyéb közölni való.

A vingai tűzoltók mulatsága. A vingai önkéntes tűzoltó egyesület nagyszerűen sikerült, kedélyes nyári mulatságot rendeztek a múlt vasárnap. Este a nagyvendéglőben hajnali órákig tartó tánc volt. A fényes sikerhez az egyesület tagjain kívül Kubis Mária, Ertel Róza, Reinholcz Anjona, Marhulik Aloisa, Adám Emilia, valamint Draskovits Tivadar és Hermann Ferenc fáradozásukkal nagyban hozzájárultak. A tiszta jövedelmet az iskolás gyermekek ruházata és az egyesület ruha alapjának gyarapítására fordította a tűzoltóegyesület.

A járadékkötvények lebélyegzése. Bucurestii. A közadósságok vezérigazgatósága értesítette a járadék kötvények lebélyegzését végző bizottságot, hogy a lebélyegzési munkálatokat augusztus 15-ig be kell fejezni.

Meggyilkoltak egy szerb képviselőt. Belgrád. Gabrilovics radikális képviselőt meggyilkolták. A hatóságok megindították a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

Szünőben a kolera. Bucurestii. Az egészségügyi főfelügyelőség szerint Bucurestiben és környékén a kolerajárvány teljesen megszűnt.

Szabad a magyar korona kivitele. Bucurestii. A pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amely szerint az osztrák és magyar korona, valamint a márka kivitele meg van engedve bármely mennyiségben.

AAC—AMTE vándordíj mérkőzés vasárnap, augusztus 13-án dél után fél 7 órakor az AAC sporttelepén. Fél 5 órakor AAC II—AMTE II. a bronzlabdáért. 3 órakor AAC ifj.—AMTE ifj.

Haladás előadás hat órakor a nyári színházban.

Inas a segéd ellen. Ma délután a városháza iparügyi osztályán jelentést tett egy kereskedőtanonc I. K. kereskedőegéd ellen, aki őt tetteleg bántalmazta. Mindketten egyik aradi kőbányászati-kereskedő-cég-nél vannak alkalmazásban. A fiu sirva panaszkodta el, hogy a segéd ok nélkül bántalmazta. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és a segéd ellen megindítják az eljárást.

Szekér és a villamos. Tegnap délután Glogovác és Mondorlak között a Hégyaljai Villamos Vasút elűtött egy parasztszekeret. Személyben és lovakban nem esett kár. A szekér pozdorjává zuzódott.

Betörés. Ma éjszaka eddig még ismeretlen tettesek betörték a jószágigazgatósági palotában levő köztisztviselők fogasztási raktárába, ahonnan ruhaneműeket, cipőket és élelmi cikkeket vittek el, mintegy hatvanezer lei értékben. A betörők többen lehettek és az utca felől hatoltak be az üzletbe. A betörésről reggel jelentést tettek a rendőrségnek amely megindította a nyomozást és mint értesülünk, már nyomra találtak és a betörők letartóztatása várható.

Kártérítési pör Rotschild ellen. A newyorki bíróság előtt egy francia kisasszony, aki csak májusban érkezett Amerikába, félmillió dollár erejéig pörölte be a szintén Newyorkba érkezett báró Rotschild Henriket. A francia leány azt mondja, hogy a báró biztatására utazott Amerikába, aki azt ígérte neki, hogy amikor oda megérkeznek, mindjárt nőül veszi. Miután pedig Rotschild ezt az ígéretet nemcsak nem teljesítette, de arról most már tudni sem akar, ötszáz ezer dollár kártérítést követel tőle. A bíróság nyomában megidézte a francia Rotschildot, aki azonban ahelyett, hogy jelentkezett volna, nagy gyorsan visszautazott hazájába, egy newyorki fogas ügyvédet bízva meg képviselétével. A kisasszony kijelenté, hogy ha a báró teljesíti ígéretét, vagyis, ha őt nőül veszi, azonnal eláll a pörtől.

Az Alsómarosparti Opre-féle

vendéglő gyönyörű kerthelyiségében minden pnteken haldstély, vasárnaponként elsőrendű csirkepaprikás és egyéb házikészítési ételek. Társaságok részére külön pákettás termek! Saját termést, versenyen kívül italok! Figyelmes, személyes kiszolgálás! Társas vacsorák mérsékelt árért

MA este nagy disznótoros vacsora a Neptun-fürdőben. Szives pártfogást kér a tulajdonos.

CONVOCARE.

Convocăm pe Domnii acționari ai fabricii de ghete „TRANSILVANIA” societate pe acțiunii, conform §. 14. din statute, la ADUNAREA GENERALA EXTRAORDINARA care se va ține în Arad, la 20. August a. c. la ora 10 înainte de amiază, în sala de sedințe a primăriei orașului. Obiecte: 1. Proiectul Direcțiunii cu privire la reorganizarea fabricii și în consecință modificarea statutelor. 2. Eventuale propuneri, conform dispozițiilor statutelor. Atragem atențiunea domnilor acționari, cari vor voi să participe la această adunare generală, asupra dispozițiilor §. 9. al statutelor noastre în sensul căruia pentru anuntarea participării trebuie depuse ca 48 ore înainte de ora ținerii adunării generale, declarații de participare resp. plenipotente în scris, plus acțiunile scrise pe nume, însoțite de coatele capoaanelor curente. Întru cât nu s-ar prezenta la această Adunare Generală destul acționari, proxima Adunare se va ține irevocabil la 28. August a. c. în același loc, la aceeași oră și cu același program, când conform §. 19. din statute se vor aduce hotărâri, fără a avea în considerare numărul acționarilor participanți. Arad, la 21. Iulie 1922. Consiliul de Administrație.

MEGHIVÓ.

Ezennel meghívjuk a „TRANSILVANIA” cipőgyár R.-T. részvényesek, hogy az alapszabályok M. §-a értelmében folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor a város háza üléstermében tartandó RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉSÉN részvételre sziveskedjen. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság javaslata a gyár műszervezésére vonatkozólag és az ezzel összefüggő alapszabály módosítása. 2. Esetleges javaslatok az alapszabályok értelmében. Felhívjuk a részvényes urak figyelmét, hogy azok, akik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, az alapszabályok 9. §-a értelmében kötelesek ezen óhajuk bejelentése végett a részvényeket, valamint részvételi nyilatkozatukat, vagy esetleges meghatalmazásukat az igazgatóságnak bemutatni és letétbe helyezni. Amennyiben erre a közgyűlésre nem fog elegendő részvényes jelentkezni, a legközelebbi közgyűlés visszavonhatatlanul augusztus 28-án ugyanabban a helyiségben és órában ugyanazzal a tárgysorozattal fog megtartatni, amikor az alapszabályok 19. §-a értelmében végérvényes határozatot fog hozni, tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára. Arad, 1922. július 21. Az Igazgatóság. 3693

Erettségizett fiatal ember gyakorlónak **felvétetik Weisz és Haász** szállítóknál. 11768

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A csanádi székeskáptalan a Satu mic (dezsőháza) (aradmegyei) római kath. tanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelmek: a törvényes felekezeti tanítói fizetés és bármikor visszavonható 12 m² tüzifa mint graciálé. Tannyelv magyar. Az okmányokkal felszerelt kérvények folyó évi augusztus 25-ig a Csanádi Székeskáptalan címére Timisoara (Temesvárra) intézendők és küldendők. Pályázhatnak képesített tanítónők és tanítók.

Timisoara, 1922. július 29-én. 3696
Csanádi Székeskáptalan.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetéséért ára 75 ban.
Vastagabb betűvel 1 lei 50 ban.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 ban.
A kiadóhivatallal tartatja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

INTELLIGENTES deutsches Fräulein sucht Stelle zu 1-2 größeren Kinder, nur im kleinen Haus. Adresse in der Administration. 3688

AZ ARADI HÁZTULAJDONOSOK SZÖVETSÉGE irodáj teendőkre románul tudó alkalmazottat keres. Bővebbet a szövetségi irodában Str. Mariei Chendi (Kölcsény-utca) 1. 3689

INTELLIGENS leány, ki kisebb háztartásban jártas, uri családhoz ajánkozik. Cimeket kiadóba kér. 3691

HÁRSNYAK és nyakkendők javítását jutányosan vállalom Piața Catedralei (Tökölty-tér) 5a) 3696

FEHÉRVARRÓNÓ elsőrendű, jó fizetéssel vidékre azonnalra kerestetik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12398

IDŐSEBB embert kukorica darálóhoz kezelőnek alkalmasok. Deák, Mosóty-telep. 8899

BOLTISZOLGA azonnali belépésre kerestetik. Lincolum, Bulev. Regina Maria No. 22. 8700

Vétel és eladás.

REZÜST cigaretták, nőt nélkülöznek átalakítva, eladó Str. Consistorului (Batthyányi-utca) 22. I. em. jobb. 8698

SKÉP gyermekkosci jutányos áron eladó. Strada B. Ghita Birta (Varjassy József-utca) 20. 8698

VASZESZTERGAPADOT keresek megvételre. Schwarz Árpád műszerezés, Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 8. 12532

CSEMEGE SZÓLÓ cirka 500 kgr. 15 Lei kgramm árban eladó, 5 kgrammos posta-kosárban is szállítható, ha megrendelésnél az összeg beküldetik. Szabó szőlőbirtokos, Pancota. 3692

HÉTSZÁZÖTVEN LITERES must kád eladó Strada Petru Pápos (Gaál László-utca) 18. 3690

VALÓDI SVEICI HIMZSEK és betétek Valancien csipkék, csipke szövetek, fehér és fekete tűzők, vízszűrőruhák és varrónéknak 5% kedvezmény, fehér Opál 85 Lei Hoffman Sándornál Arad, Fischer Elze-épület. 3687

ELADÓ pinceberendezés 1000 Ft. horde kifogástalan állapotban 12-69 Ft-es nagyságban. 3664

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmirna, argamant-szönyegeket, török kendőket, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísztárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindenemű mübecsü régiéért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festmények, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyegeket, dísztárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Elze-palota.) Alkalmi ajándékok das bevásárlási forrása. 11691

ÚJ BUTORHITELI Minden hitelképes egyén beszerezhet ebédülő hálo nappali szalon, egyes fa- és vasbutorokat irodái és konyhaberendezéseket divány és matraccokat stb. Fizet hetenként Lei 1000 után Lei 6. CAROL GARAI magazin de mobilie Calea Banatului (Arztalos Sándor-utca) 5. 12031

Ingatlan.

Str. GRIGORIE ALEXANDRESCU (Bercsényi-utca) 48. számú, Piața Luptei (Szent Péter-tér) 4. számú házak eladók. Bővebbet azívésségből, Zombory Iodrásnál. 8616

PANCOTAN Kálvária-utca 418. számú jó jövedelmező, földszintes ház, kerttel, szőlővel eladó. 3686

GRADEA-MAREHOZ (Nagyváradhoz) 18 km. vasut állomásokhoz 15 perc. országut mentén 180 m. hold la szántó-föld gazdasági épületekkel eladó, vagy Arad közelében birtokkal elcsereendő. Cim a kiadóban. 3694

Oktatás.

ELEMISTA megbukott és gyenge tanulók oktatását jutányosan vállalom Piața Catedralei (Tökölty-tér) 5a) udvarban. 3697

Különféle.

EZERJOFU gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bébántalmak, étvágytalanság, hányinger, fejfájottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10831

COPYINGOFFICE letrő, sokszorosító, fordító iroda, diktáló szoba Schmotzer si Szegifánál, Luther-utca. 3649

ÖTVENEZER Leinyi privat kölcsönt keresek, előzőleg megtekintendő tehermentes vagyon jelzálogi biztosításával, négytől-hat hónapig terjedő időre, tíz százalékra. Cim Wallinger hirdetőjében. 12398

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatallalba fáradni úgy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hírlapfelirásító és hirdetésfelvető iroda Str. Alexandri (S. Acc-utca) 1.

HAÁSZ agynöksége Strada-Románului (Zrinyl-utca) 6.

MANDU Bulevardul Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

SZIRMAL adásvételi irodája Str. Tribunal Alexete (Damjanich-utca) 14.

IB. KLEIN MÖR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Telefon No. 74. :-: Telefon No. 74.

Utazók figyelmébe!

Arad-Oradea-mare között állandó autójárat, a nap minden órájában indul

FEIER-GARAGE-tól 300 Lei személyenkint.

Jegyek válthatók Aradon: Feier-garage. Iroda: Bul. Reg. Ferdinand No. 14. Oradea-mare: Czukor-garage. Telefon No. 1001. Utazó közönség szempontjából házhöz magy. 3525

Recepte

ember kap foglalkozást

és állást

AZ ARADI KÖZLÖNY

apróhirdetési útján.

ÖN IS

kaphat megfelelő foglalkozást bármilyen szakmában, vagy ha munkakerőre van szüksége, ön is megkaphatja a megfelelő embert, ha az

Aradi Közlöny

hirdetési útján keresi.

Az

Aradi Közlöny-t

az olvasóközönség ezrei olvassák állandóan.

Úllevelekre vizumot 55.— Leiért legpontosabban leggyorsabban a „Kelet” hírlapiroda szerez